СВОБОДА
LIBERTY
ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА"

Рôкъ VI. | Мт. Кармель, Па. Четвергъ 26-го МАЯ 1898. | Число 21.

Календарь.

МАЙ.		
26	Ч.	ВОЗНЕСЕНІЄ ХР. Исидора
27	П.	Пахомія Великого
28	С.	Теодора. Модеста
29	Н.	7. СВ. ОТЦЕВЪ. Андроника
30	П.	Теодота. Юлія
31	В.	Патрикія еп.
1	С.	Таталея муч.

Змѣстъ.

УВАГА.

Хотячй приступити до „Союза" най посылають вступне и мѣсячне до касiера.

Mr. George Chylak
OLYPHANT, PA.

И увѣдомлять секретара пôдъ адресою.

Rev. John Ardan
P. O. Box 418
OLYPHANT, PA.

СПРАВЫ „СОЮЗА".

ПЯТА ГОЛОВНА КОНВЕНЦIЯ „РУСКОГО-НАРОДНОГО СОЮЗА."

Симъ маємо честь повѣдомити всѣхъ пов. членôвъ, особливо-жь делеґатôвъ и урядникôвъ „Р. Н. С.", що слѣдуюча, а зъ ряду пята головна конвенцiя товариства нашого

„Рускій--Народный Союзъ"

.... ВÔДБУДЕ СЯ.....

въ

SHENANDOAH, PA.

дня 7. ЮНIЯ с. р.,

зъ слѣдуючою програмою:

I. О 7½ год. рано въ мѣсцевой церкви Служба Божа на интенцiю членôвъ „Союза" и Парастасъ за помершими братами и сестрами.

II. Вôдъ 9½ год. рано нарада.

III. О 8 год. вечеръ вôдчиты про 50 лѣтну рôчницю знесеня панщины, про бунты козацкй пôдъ проводомъ Б. Хмельницкого, наше народне вôдроджене, наше положене тутъ яко робôтникôвъ — декламацiи, спѣвы и танцѣ.

При тôй способности звертаємо увагу чч. делеґатôвъ, що имена ихъ мусять бути завчасу поданй до вѣдомости г. секретара „Р. Н. С.", а також, що кождый делеґатъ мусить выказатись письменнымъ повномочiємъ вôдъ тыхъ, що его послали.

Лишь дѣйснымъ делеґатамъ и дѣйснымъ выдѣловымъ (урядникамъ), а не ихъ заступникамъ, буде „Союзъ" платити вертаный тiкетъ (return tiket) и за дни после ухвалы конвенцiи.

Въ виду зближаючои ся конвенцiи звертаємо увагу членôвъ „Руск. Нар. Союза" на слѣдуючй рѣчи:

1) Що всякй довги до касы „Союза", за мѣсячне, грамоты, статуты, вôдзнаки и т. д. мусять бути цѣлковито заспокоєнй найдальше до 28. мая 1898 року.

2) Що кождый членъ мусить (после ухвалы конвенцiи зъ 1897 р.) заплатити 25 цент. на розходы конвенцiйнй найдальше до 28. мая 1898 р.

Члены „Союза", котрй не зроблять того, що повызше вôдъ нихъ жадає ся, не будуть мати права посылати делеґатôвъ на конвенцiю, а також будуть уважати ся за такихъ, що добровôльно зъ „Союза" выступили.

Если на якôмъ плейзѣ є 20 членôвъ „Союза", котрй поплатили всѣ свои залеглости до касы и по 25 цт. на розходы конвенцiи, то мають право выбрати собѣ одного делеґата на конвенцiю; если єсть ихъ 51, мають право выбрати двохъ, если 101 трохъ и т. д. Делеґатôвъ тыхъ треба выбирати вже на найблизшôмъ мiтинґу и имена ихъ секретарови до вѣдомости подати. Кромѣ того кождый делеґатъ виненъ принести зъ собою письменне повномочiє вôдъ тыхъ, що на конвенцiю его посылають.

Вôдъ Выдѣлу „Руско-Народного Союза"

Иванъ Глова
председатель.

Юрiй Хилякъ — Ив. Арданъ
касiєръ. секретарь.

ЗЪ ПОЛЯ БИТВЫ.

Войско на Филипины.

Выправа на Филипины опôзнила ся, бо на корабли Чарльстонъ, котрый мавъ ѣхати зъ войскомъ, попсула ся якась машина, и мусѣли направляти.

То була одна причина, а друга та, що ґенералъ Меритъ, котрого президентъ Мкъ-Кинлій именувавъ комендантомъ той выправы, не хотѣвъ ѣхати, кажучи, що если ему не дадуть що найменше 10.000 регулярного войска, то не поѣде. На таку выправу, каже ґенералъ Меритъ, потреба добре вправленого войска, а не добровольцѣвъ, котрй не мають еще досвѣду въ штуцѣ военнôй.

Въ Вашинґтонѣ уваги ґенерала Мерита, якъ досвѣдченого воякa, бувалого на вôйнахъ, вповнѣ увзгляднено. Сего тыждня має Меритъ выѣхати зъ Санъ

GENERAL MERRITT.
Генералъ Меритъ.

Франциско зъ 4.000 регулярного войска и зъ 6.000 добровольцѣвъ до Манилѣ.

Ишпанцѣ такожь на Филипины.

Якъ телеграмы доносять, то Ишпанцѣ такожь выбирають ся на Филипины. Въ ишпанскôмъ портѣ Кадизъ стоить уже 10 готовыхъ военныхъ кораблѣвъ, на котрй забирають амунѣцiю и войско. Лишь не знати еще на певно, де тотй кораблѣ и тото войско призначенй. Однй кажуть, що на Филипины, а другй знову думають, що на Кубу, отже нѣхто певно не знає. Хоть оно бôльше зачувати, що та фльота зъ Кадизъ поѣде на Филипины, бо Ишпанцѣ нѣякъ не хотять дарувати адмиралови Дуйому, що то ихъ такъ поскоботавъ пôдъ Манiлою. Але закимъ они тамъ доѣдуть то Дуйому вже надôйде за той часъ помôчь, а тодѣ — думаємъ — вôнъ собѣ зъ Ишпанцями легко дасть раду.

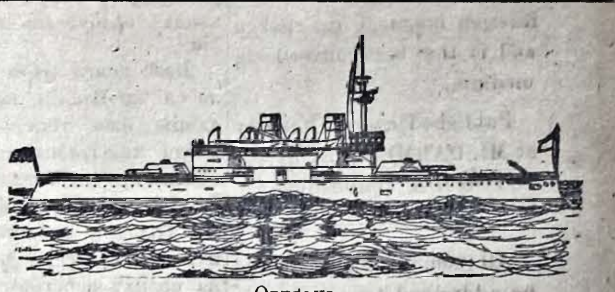
Ишпанска фльота коло Кубы.

Ишпанска ескадра пôдъ командою адмирала Цервера выѣхала минувшои пятницѣ до порту Сантiаґо до Куба. То дивна рѣчь, якъ се могло стати ся, наколи Куба заставлена довкола американскими кораблями. А Самсонъ, котрый такъ довго волочивъ ся зô своєю ескадроною за ишпанскою фльотою, тодѣ якъ бы на злôсть, поѣхавъ собѣ до Кiй Вестъ. И коли нашй були въ Кiй Вестъ на якихсь тамъ нарадахъ, ишпанскiй адмиралъ потихоньки пôдъѣхавъ собѣ ажь пôдъ Кубу, певно привѣзъ, що треба було для ишпанского войска на Кубѣ, и знову собѣ десь выѣхавъ на отверте море. И теперь глядай его, де хочешь. Поправдѣ Самсонъ поѣхавъ за нимъ, але то все за дôзно. Американцѣ теперь по трошки зачинають вже гнѣвати ся на Самсона, що такъ якось давъ ся вывезти Ишпанцямъ

OFF FOR THE FRONT.
На войну.

въ поле. А мы знову такъ думаємо, що Самсонъ тому не дуже виненъ, але коменданты зъ Вашинґтону, а вже що найбôльше, то американскй газеты всьому виннй, бо вѣчно такъ, якъ тотй старй бабы--сплетницѣ, трублять, де Самсонъ обертає ся зô своєю фльотою. Та, розумѣє ся, зъ того корыстають Ишпанцѣ и знають якъ и де ховати ся передъ Самсономъ. Та кобы лишь удало ся чимъ скорше Самсонови ихъ поймати, бо бы скорше вôйна скôнчила ся.

Ореґонъ.

Ореґонъ беспечный.

Секретарь вôдъ мiнiстерства Лонґъ оголосивъ, що военный корабель Ореґонъ, котрый бувъ въ дорозѣ зъ Бразилiи, щобъ прилучити ся до фльоты Самсоновои, вже є на американскихъ водахъ. О той корабель Американцѣ дуже бояли ся, що попаде ся по дорозѣ въ руки Ишпанцѣвъ. Ореґенови товаришать одна канонѣрка и крѣжакъ, купленый въ Бразилiи. Капитанъ на „Ореґонѣ", Кляркъ, є якiйсь дуже вôдважный собѣ воякъ, бо коли телеграфовано ему зъ Вашингтону до Бразилiи, щобъ хоронивъ ся Ишпанцѣвъ по дорозѣ, вôдтелеграфовавъ, щобы небезпокоили ся о него, бо вôнъ зô своимъ „Ореґономъ" не боить ся и цѣлои фльоты ишпанскои. — Америка повинна тѣшити ся зъ такихъ воякôвъ.

Войско на Кубу еще не поѣде заразъ.

Въ Вашинґтонѣ урадили таке, що войско, котре мало вже сего тыждня выѣхати на Кубу, задержить ся еще якiйсь часъ. Однй радять, щобы перше знищити фльоту ишпанску, ажь тогдѣ выѣхати зъ войскомъ на Кубу; а друга знову важна причина, що войско не поѣде заразъ є и та, що теперь на Кубѣ зачалась дощева пора, котра потреває ажь до осени. За той часъ на Кубѣ панує жовта февра, на котру люде зъ инших краѣвъ вмирають, якъ на холеру. Того найбôльше боять ся Американцѣ. Та и є чого бояти ся, бо не лишь, що войско и безъ вôйны вынищило бы ся, але тоту страшну пошесть могли бы заволочи легко и до Америки. Отже, якъ видко зъ того, вôйна не такъ скоро скôнчить ся.

И то важне пôдчасъ вôйны

Ишпанскй католицкй епископы приказали молити ся по костелахъ до Бога, щобъ допомôгъ Ишпанцямъ выбити Американцѣвъ, а папскiй делеґатъ въ Вашингтонѣ приказавъ знову американскимъ католикамъ молити ся, щобы Богъ допомôгъ выбити Ишпанцѣвъ. И теперь Панъ Богъ буде певно мати „тробель", бо не буде знати котрои стороны выслухати. А ту однй добрй католики, и другй не злй.

"GOODBY, SWEETHEART!"
„Бувайте здоровй. дѣвчата!"

ЛИСТЫ ЗЪ БРАЗИЛIИ.

ТЕОДОРА ПОТОЦКОГО
зъ рускои кольонiи
РIО КЛЯРО въ ПАРАНѢ.

(Конець.)

Ще пыталисьте, чому мы поѣхали зъ Галичины. Хто ѣхавъ зъ дуру, то ѣхавъ, або и зъ буты, а я вамъ пишу, чому я поѣхавъ. (Переважно ѣхали зъ нужды, але ѣхали и зъ темноты, богато вѣрило въ байки про „рай" и про небôщика принца Рудольфа. Въ Паранѣ осѣло въ р. 1894—1896 30.000 Русинôвъ, а зъ 5.000 пôйшло на робôтникôвъ до S. Pawlo до плянтацiй, де марно погинули, въ убiйчôмъ горячôмъ клiматѣ и неволи плянтаторской. Ред.). Длятого я поѣхавъ, що менѣ вже навкучилось було всякихъ панкôвъ тôлько въ руку цѣловати, та тôлько передъ ними шанкувати. Та не вно я самъ черезъ те поѣхавъ, но и другй нашй люде черезъ тоє вельможне панство повôдрѣкали ся своеѣ рôдноѣ землѣ, помарнували свою працю за пôвъ дармо, — позабирали жиды грунты та всьо що но мали по троха, жидова загорнула, тай выбрали ся нашй братя рускй за моря на чужину, лучшои долѣ глядѣти, тай тымъ Полячискамъ зъ очей уступити ся, тымъ голоднымъ пявкамъ, котрй послѣдну кровь высысали зъ насъ, та не могли нѣколи нассати ся. (Але то не є слушна засада, якъ хто прiйшовъ до моеѣ хаты и менѣ не дає жити, то я не повиненъ утѣкати зъ неѣ и лишати свое єму, але повиненъ я не дати ся въ своѣй хатѣ и бодай сказати: посунь ся най и я сяду. Най возьмуть ся всѣ рускй хлопы въ старôмъ краю до купы, то не дадуть ся и выборють собѣ добру долю на своѣй рôднôй земли. А вже великiй грѣхъ робить той, хто ѣдучи за море продає свою батькôвщину въ чужй, жидôвскй або польскй руки. Хто вже хоче чи мусить кидати рôдный край, то най бодай свю землю лишає въ рускихъ, хлопскихъ рукахъ! Ред.) Ой велика нужда межи народомъ! Де лише зôйдуть ся люде, знакомй, чи незнакомй, то нѣколи нема иншои бесѣды, якъ за свое лихо, нужду, та бѣду. Ще мало лѣтъ мають, а вже старй, лиця блѣдй. А нема кому скаржити ся анѣ що казати, бо ще брали, замыкали до „Ивановои хаты."

Тай то лихо бѣдныхъ людей вынхало за море,
Въ далекую сторононьку въ лѣсы межи горы.
Але нашй Русины не спять, но думають*),
Тутъ въ далекôй сторононьцѣ долѣ си шукають.
Або тутка нема куда долѣ си шукати?
Краина ту такъ велика, що кôнця не знати.
Лише треба працювати и Бога просити,
То далеко ту въ чужинѣ буде лѣпше жити.
Тутъ спокôйно еще жiємъ — нѣхто не здирає,
Та секвестеръ по подвôряхъ ще не заглядає.
Тутъ жандара не зобачишь, нѣ жида на очи,
Тутъ такъ кождый поступає якъ ся кому хоче**).
Нема тутки тыхъ паничѣвъ, котрй изъ насъ жили,
Та за нашу тяжку працю пили та курили.
Щобъ они ся закурили порохами въ очи,
О нихъ теперь жаденъ Русинъ нѣ знати не хоче.
Бо то тй польскй братя*), о нихъ кождый знає,
Тай ще тутка въ Бразилiи неразъ споминає,
Що черезъ нихъ выбрали ся люде ажь за море,
Не пытали, що тутъ лѣсы та высокй горы!
А мы горы посадимо собѣ виноградомъ,
До Полякôвъ не ходимо на пораду.
Бо мы собѣ всѣ Русины свою раду маємъ,
А зъ другими народами мы ся не мѣшаємъ.
Кобъ но нашй всѣ Русины за руки ся взяли,
Тогды бы насъ тй вороги зъ далека минали.
Та вже таки такъ Русинамъ не пхають ся въ очи,
Добрый Русинъ на нихъ такой дивитись не хоче.
Межи нами Русинами такъ повинно бути,
Бо за нихъ и такъ уже давно часъ забути.
Забуваймо милй Братя, за нихъ забуваймо,
Но на своихъ Русинôвъ, за тыхъ памятаймо.
Памятаймо за Русинôвъ, всегда Господь зъ нами;
Буде милôсть и веселôсть межи Русинами.
Любѣмъ мы ся Рускй Братя, любовь наша мила,
Ажь доки насъ не потягне землиця могила.
Якъ будемо въ темнôмъ гробѣ вѣчно спочивати,
Еще будуть нашй дѣти за насъ памятати.
Неразъ скажуть: „нема нашихъ вôтця анѣ мати,
Котрй насъ такъ потрафили чемно выховати.
Господи милосердный, прiйми ихъ до неба,
За ту красную науку, котрои намъ треба.
Бо они насъ научали другъ друга любити,
Своє руске шанувати и по руски жити."
Тримаймо ся милй Братя, тримаймо ся свого,
Буде милôсть межи нами, а прiємно Богу.
За насъ Господь милосердный буде памятати,
Якъ будемо однй другимъ въ нуждѣ помагати.
Мы ся вôдъ васъ вôддалили далеко за море,
На вѣкисьмо попращали свои рôднй горы.
Зрѣкалисьмо ся своей землѣ, гдесьмо ся родили,
И тыхъ панкôвъ, тыхъ полячкôвъ, котрй изъ насъ жили.
Вже пропало, вже не будемъ такъ имъ ся кланяти.
Анѣ руки вже но будемъ панкôвъ цѣлувати.
У насъ ту нема того дурного звычаю,
Щобъ ся въ руки цѣлувати,
Тутъ того не знають,
Бо тутъ бы ся Бразиляни зъ того насмѣвали —
Якъ бы тутка однй другихъ въ руки цѣлували.
Нема того и не буде, не повинно бути,
За таки дурнй рѣчи вже намъ часъ забути.
Забуваймо за все лихо, най вôдъ насъ щезає,
Межи мами Русинами най Богъ пробуває.
За насъ Господь милосердный всегда памятає,
Котрй Бога вѣрно просять, тымъ допомагає.
Господи нашь милосердный, Ты наша потѣха,
Стережи насъ всѣхъ Русинôвъ вôдъ злого и лиха.
Дай намъ Боже крѣпку вѣру вѣрно Тя любити,
Та нѣколи не забути, доки будемъ жити.
Коли часу дождемо ся, що тра умирати,
Дай Господи впросити ся въ небѣ усiяти.

*) Въ „Свободѣ" була колись статя, що бразилiйски Русины пропадають, сплять, не органiзують ся. Се натякъ на ту статю. — Ред.

**) Однакъ въ дѣйствности условя полiтични тамъ злi, бо вѣчни революцiи, анархiя. Нашi ще того вправдѣ не знають, бо сидять въ кольонiяхъ, далеко середъ лѣсôвъ. — Ред.

*) Потоцкiй зъ пôдъ Львова, а ту выразъ „польскiй братъ" має технiчне значѣнє. — Ред.

Дуже дякуємъ за книжки. Всѣ члены читальнѣ дякують и за календарѣ особливо дякуємо, за тй за 1898 рôкъ. Дякуємо дуже щиросердечно „Просвѣтѣ" и „Обществу Качковского" за книжки и за газеты, що намъ посылають, о насъ не забувають. Ой и мы не забуваємъ за нашъ рôдный край и все памятаємъ и мы всѣ Русины за тоє жичимо вамъ „многая лѣта!"

Просимо ще васъ милй Братя, абысьте еще посылали намъ книжки и газеты, але до насъ до читальнѣ, на адресу о. Н. Роздольского або Теодора Потоцкого на 5-ой кольонiи Рiо Кляро. Бо ту всѣ ся сходять що недѣлѣ по Службѣ Божôй до читальнѣ, ту є почта въ читальни, дають и беруть листы. Мы роздаємъ книжки и газеты, абы собѣ читали, а по тыждни знову тотй

„SVOBODA"
(LIBERTY.)
Weekly Paper.

The only Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken and is the best advertising medium.

Published every Thursday at Mt. CARMEL, PA. by the „SVOBODA" Publishing Co.

All comunications should be addressed to:

„Svoboda"
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплата рôчна 2.00
До старого краю........ 3.00

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высылати пôдъ адресу:
To „SVOBODA"
P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

НАША ГАЗЕТА ВЫХОДИТЬ ЩО ТЫЖДНЯ ВЪ ЧЕТВЕРЪ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

ЗО СВѢТА

Соціяльна революція въ Италіи.

ПОВСТАНЕ ВЪ МЕДІОЛЯНѢ.

Увага цѣлого свѣта звернена теперь на три важнй подѣи: американско-ишпанска вôйна, голодъ въ Россіи и революція въ Италіи. Про двѣ перші подѣи мы вже споминали, а нынѣ згаднемо коротко за соціяльну революцію, котра пôдъ ту хвилю вôдбуваесь въ Италіи.

Вже довгй лѣта збирало ся въ Италіи на революцію ажь теперь принесли телеґрамы страшнй вѣсти про повстане масъ народу въ мѣстѣ Медіолянѣ. Голоднй пролетарѣ кинули ся зъ усею дикостію на своихъ ворогôвъ, капіталістôвъ и пôрвали зъ собою до борбы всѣхъ, що жили. Старцѣ, женщины, дѣти, все то вырушило збитою фалянґою на улицѣ и ужили всякихъ знарядôвъ, щобъ поставити на улицяхъ охороннй барикады. Лавки зъ церковь, столы и крѣсла зъ реставрацій и кавярень, все то таскали на барикады. На Corso Venezia перевернули повстанцѣ переѣзджаючу карыту и ужили еѣ на барикады.

На двôрци передъ Porta Venezia зъявила ся маса народу власне въ хвили, коли мавъ вôдъѣзджати поспѣшный потягъ. Люде зъ высшои клясы вôдѣзджали до Турину, щобъ взяти участь въ ювилею конституціи. Вже мала льокомотива рушити зъ мѣсця, якъ кôлька женъ зъ дѣтьми положилась на шинахъ зъ крикомъ: „ѣдь по нашихъ тѣлахъ." Машиніста здержавъ потягъ, а народъ змусивъ панкôвъ, що мусѣли высѣсти зъ потягу и вернути до мѣста.

Тымчасомъ надôйшло два реґіменты пѣхоты и кôлька скадронôвъ кавалеріи. Въ скорôмъ бѣгу зъ вытягнеными баґнетами, зъ обнажеными шаблями, кинулось войско на нарôдъ, посыпались кулѣ градомъ, кôнниця дратовала народъ. Тысячни, роспачливй крики роздались и почала ся страшна рѣзня. Народъ лихо и майже зовсѣмъ не узброеный ставивъ роспачливый упôръ, однакъ мусѣвъ въ скорѣ цофнути ся до Porta Venezia. Улицѣ Piazza del Duomo и Numicipio забарикадовано, а всѣ склепы зъ оружіемъ выпорожнено. Въ протягу одною години поклядено 13 баррикадъ и чекано спокойно на надтягаюче войско, котре мало очистити улицѣ. Походъ войска ажь до середины мѣста не бувъ легкій. Зъ даховъ и зъ вôконъ посыпались камѣнѣ, кавалки желѣза и що хто пôдъ рукою мавъ, метавъ на головы вояковъ. Також и стрѣляли зъ вôконъ.

Борба на баррикадахъ тревала ажь до пôзного вечера, ажь якъ войско здобуло послѣдну баррикаду, на улицяхъ побачено множество трупôвъ. Воюючи стороны не мали часу поспрятовати трупôвъ зъ улицъ. Цѣлу нôчь патролювало войско по улицяхъ и арештовало пôдозрѣлыхъ.

Члены тов. „Червоного Креста" вырушили, щобъ позбирати раненыхъ и убитыхъ. Знайшли раненыхъ 5000 особъ, а убитыхъ тысячку.

Въ недѣлю рано повторились битки по улицяхъ, але войско скоро упоралось зъ нечисленными и не узброеными робôтниками тай власти затріюмфовали надъ неспокôйными массами народа.

* * *

Послѣдни вѣсти доносять, що цѣле населене въ околици Медіоляну и по рôжныхъ частяхъ горѣшнои Италіи страшно обурене подѣями уличными въ Медіолянѣ. Роботы въ поли устали, а хлопы зъ усѣхъ сторôнъ орґанізують ся узброенй въ сокиры, косы, серпы, желѣзни вилы, стрѣльбы и пистолеты и намѣряють поспѣшити зъ помочію своимъ братамъ въ Медіолянѣ.

Рôвночасно зброить ся и италійске правительство и уже выслало трупы войска до Медіоляну и по головныхъ пунктахъ мѣста порозставляло войско въ бараках.

Провôдниковъ-соціялістôвъ Турати, Коста и Біссоляти, хотяй они въ борбѣ не брали участи — арештовано, и будуть поставленй передъ военный судъ, котрый певно ихъ на смерть засудить.

По цѣлôмъ краю орґанізують ся робôтники готовй до повстаня. Арештованя вôдбувають ся великими масами. Студенты медицины и ветеринаріи стрѣляли на переходяче войско, вôдтакъ скрыли ся до монастыря капуцинôвъ, а звôдтамъ удалось имъ передъ войскомъ драпнути.

Робôтники колейовй страйкують, всякій рухъ уставъ. Нѣхто не есть беспечный появити ся на улици. Арештують безъ причины и пôдозрѣня — хто поважить ся ставити опôръ, дôстае кульку въ лобъ.

Въ околици Неаполю пôдняли студенты бунтъ, а до нихъ прилучили ся робôтники. Словомъ въ цѣлôмъ краю кричить народъ: „хлѣба — або смерть панамъ-дармоѣдамъ."

ПЕРЕГЛЯДЪ ЧАСОПИСЕЙ.

I.

Краева часопись „Дѣло" ч. 66. б. р. мѣстить допись п. Суходольского пôдъ заг. „Руска побѣда за моремъ", въ котрôй каже, що Русины въ Бразиліи (бо про нихъ бесѣда) въ конци побѣдили. Въ чѣмъ-же та побѣда? Послухайте, ось въ чѣмъ!

Мимо того, що краевй Поляки старали ся недопустити жадного руского священника до Бразиліи; мимо того, що они та ихъ часописи рыли въ дома и за моремъ пôдъ Русинами; мимо того, що польскй священники въ Бразиліи юдили тамошныхъ лат. епископôвъ, щобы недопустили рускихъ священниковъ и руского обряду — мимо того всього Русины по довгихъ тарапатахъ здобули ся на двохъ священниковъ, котрыхъ дѣяльность середъ зôпсуеного священства бразилійского есть взôрцевою а майже апостольскою, а въ конци Русины въ Бразиліи выборолы собѣ прихильность епископа, котрый въ лютôмъ с. р. візитувавъ кольонію Пруденто-полисъ, що числить сама 6000 Русиновъ. „Русины пôдъ проводомъ своихъ священниковъ, о. С. Кизимы устроили епископови торжественне приняте зъ тріумфальною брамою, зъ „многая лѣта", зъ процесією и т. д., що ярко вôдбивало пôдъ приняте у Бразилійцѣвъ. До того Русины ще зложили для епископа и даръ грошевый (візитаційну милостыню). Се все такъ зворушило епископа, що вôнъ заявивъ, що вже не буде противити ся допущеню руского духовеньства до своеи діецезіи и сейчасъ пише въ тôмъ напрямѣ письма до Риму и до Львова. Такъ отже „вже побѣдила руска справа въ Курітібѣ, отже Римъ не може противити ся туды допущеню рускихъ священниковъ", каже при кôнци дописуватель; въ наслѣдокъ чого кôлькохъ Василіянъ — священники и братчики поѣдуть небавомъ до Параны.

Читаючи про ту побѣду за моремъ, робить ся чоловѣкови якось нѣяково и смѣшно и сумно. Ажь двохъ священникôвъ, пôдчасъ коли тамъ повинно бути вже що найменше пять! Нѣ при чѣмъ тутъ нарѣканя на Полякôвъ, котрй радше могуть бути примѣромъ. У Полякôвъ въ такихъ справахъ найде ся всьо потрѣбне, а власть духовна постарае ся скоро о людей, хоть такихъ потрѣбуе въ дома. Въ насъ инакше. Въ насъ звыкло богато глагольствія и страты часу на формальностяхъ, а опôсля нарѣкане, пôдчасъ коли другй свое робили и роблять. Поляки и польскй дневники намъ вже не могуть пошкодити, тымъ бôльше тутъ въ Америцѣ. Они най роблять свое, а мы робѣмъ свое. Хочь правду сказавши, у Полякôвъ и въ тôмъ взглядѣ инакше, отъ хочь бы и въ Бразиліи. Сейчасъ знайшли ся люде, котрй еміґраціею до Бразиліи заинтересовали ся; ту справу обширно обговорено по часописяхъ; выдѣлъ краевый выславъ двохъ делеґатôвъ, Поляка и Русина о. Волянського, щобы пôзнали тамошнй вôдносины. У Полякôвъ лишила ся бодай познака зъ тои делеґаціи, бо д-ръ Семирадскій оголосивъ свои спостереженя публично въ часописяхъ, де про Русинôвъ майже не згадуе, лишь про якихсь „unitów i unickich księży." Пôдчасъ коли въ насъ крôмъ одного академіка нѣхто тою справою щиро не занявъ ся, а Русинъ-делеґатъ нѣ чичиркъ, якъ бы и не бувъ въ Бразиліи. То всьо, що знаемо нынѣ про Бразилію та нашихъ людей тамъ-же, суть вѣсти приватнй-листовй.

Рôвно-жь на бискупôвъ не повиннй богато вважати нашй братя въ Бразиліи и повиннй подôбно зробити якъ Русины въ пôввôч. Америцѣ. Нѣхто намъ не поможе, нѣ ляхи, нѣ Москалѣ, нѣ американьскй бискупы, сли самй собѣ не поможемо. Тутейшй бискупи то въ приближеню галицкй королики по ц. к. староствахъ. Пôсля ихъ ультра-католицкого понятя всѣ католики, якй бы они були, повиннй належати пôдъ ихъ власть зъ тѣломъ и зъ душею, а гластиво тй церквы, що то нарôдъ збудувавъ зъ остатного. та частина центикôвъ зъ офѣры, повиннй належати до нихъ, на що Русины не можуть пристати. Отже менѣ здае ся, що тому португальцеви, що візитувавъ Курітібу, не сподобали ся такъ нѣ тріумфальна брама, нѣ „многая лѣта", лише руске служальство и тй центики, бо бôльше они не жадають. Що-жь се за побѣда?!

II.

Пригадують собѣ читателѣ, якъ то свого часу православнй сильно наперли на нашихъ Русинôвъ, коли имъ рускй перевертнѣ вказали стежку. Та нынѣ щось та міссія едино-спасительного цареславія притихла. Правда, выбираючи лучше, не потребують нынѣ гавкати на Русинôвъ, бо се досконало роблять подвижники вôдъ „Свѣта", що берутъ грошѣ. Однакъ мимо того и самй „искренно-православнй" не годнй стерпѣти, щобы вôдъ часу до часу не отворити хавки. Правда и се, що той голосъ нынѣ не такій повный надѣѣ, якъ колись, але радше розпачливый та розчарованый, однакъ все ще его чути. Ось „Ам. Пр. Вѣстникъ" въ ч. 16. с. р. описуе „Освященіе иконостаса въ Анзоніи." Торжество вôдбуло ся величаво; трехъ батюшкôвъ зъ редакторомъ вôдъ „А. Пр. Вѣстника" на чолѣ, котрый выголосивъ „поученіе" на ще несмердячихъ уніятôвъ; народа „собралось много" (три разы тôлько, що священникôвъ, отже бôльша половина православного прихода) и т. д. Але не о се ходить мои дорогенькй кацапинята! Можете собѣ обходити торжества, говорити проповѣди якъ найґавзятѣйшй, можете писати справозданя о тôмъ, якъ найобширнѣйшй та давати реляціи до своихъ властей, котрй васъ годують, можете и дальше „соблазнятись примѣромъ унѣятовъ, корорые въ теченіи года выставили большой домъ для церкви", можете дальше кермувати ся тымъ „благорозуміемъ", що взяло въ васъ верхъ, та вôдправити свое не то по галяхъ але и по сальонахъ, можете зъ чистою совѣстю вôдвернути ся „отъ сего ужасного мертвеца (уніята-Русина), зъ воплемъ: „ужь смердить"! и т. д. — насъ се нѣ болить нѣ свербить, але будьте ласкавй милй кацапинята, не пхайте носа въ чуже просо, щобы, якъ каже нашь бойко „хвостомъ по зембахъ" не дôсталось. Що васъ обходить довгъ церкви въ Ансоніи? Ансонійцѣ, коли були въ бѣдѣ, не приходили до васъ просити, то не прійдуть и теперь. Правда, Русины въ Ансоніи мають довгъ, котрого вы певно не будете вôддавати, але и мають церковь. А вы що маете? Цѣле нѣчо! Навѣть тй рѣчи, що даровавъ вашь преосвященный не суть вашими! Доки сыпалисте рублями, доси було православіе въ Ансоніи! А нынѣ що остало зъ вашои міссіи въ Ансоніи? Крôмъ того, що збаламутилисьте бѣдный, темный народъ, не остало ничь!

Въ кôнци на закôнчене скажу вамъ, православія подвижники, правду сказалисьте, що нашь нарôдъ не вмеръ, але и не спить, якъ вамъ здае ся. Нашь народъ вже давно пробудивъ ся зô сну, вôнъ знае хто его приятель, а хто нѣ, вôнъ знае добре, що однаково болить, коли вдарить нагайка, чи она польска, чи руська, чи русска, пôдъ котру вы хочете загнати нашь нарôдъ. Ось лѣпше вважайте, щобы та нагайка не спочила на вашихъ спинахъ. Дуже хорошй слова выписалисьте на чолѣ вашои правосл. газеты: „Свѣтъ Христовъ просвѣщаетъ всѣхъ", але не аґенты.

а. б.

ВѢСТИ ЗЪ АМЕРИКИ.

Зъ Мт. Кармель, Па.

Въ ч. 8 „Свѣта" помѣщена була допись зъ Мт. Кармель, въ котрôй бесѣдуесь, що мѣсцевый рускій священникъ запросивъ на день Воскресенія словацкого священника В. Жарка зъ проповѣдею, а опôсля за его трудъ позволивъ збирати мѣжь людьми грошѣ. —

принесе, а иншй бере и такъ маемъ завсе повно людей въ читальни. Еще васъ прошу пошлѣть намъ бôльше книжокъ для школы, для першои клясы и для другои, якихъ бодай старыхъ, бо ту не маемъ де дôстати. Пошлѣть, а мы вамъ вôдвдячимъ ся пôзнѣйше, бо теперь щесьмо за слабй. Пôзнѣйше може буде инакше, — сли Богъ позволить здоровля и пожити.

Еще пишу до того всего причинокъ:

Прошу васъ нашй Братя, будьте выбачнй, що я то написавъ польскими літерами, а не рускими, я руске письмо лѣпше люблю и читати читаю, але писати ми дуже тяжко, бо я не великй школы учивъ; моеи науки була лишь одна зима и по польски, але я прото Русинъ бувъ и буду и руске письмо читаю и лѣпше люблю.

Друге прошу, будьте выбачнй надъ моимъ письмомъ бо-мъ не ученый, то-жь прошу уважно перегляньте, тай поправте що зле, тай помѣстѣть до Редакціи. „Свобода" писала, абы писати до неѣ, що ся дѣе зъ нами и що чувати нового коло насъ. Я вамъ все описавъ правду, якъ ту есть у насъ. А я пôзнѣйше, то знову напишу до „Свободы" якъ що буде тутъ нового Я вже теперь маю трошка часъ вôльнѣйшій то буду вамъ реґулярно писати що буде нового тутъ. Але посылайте газету до насъ на читальню. Маю бôльше часу, але доки знову не пôчну десь будовы церкви въ иншôй сторонѣ. на Амарелли (Agua Amarella, чисто-руска кольонія, де осѣло до 800 родинъ, надъ р. Rio Negro, доплывомъ р. Іґуассу, о 13 миль вôдъ Ріо Кляро. Ред.) або на Жанґадѣ (Jangada, убога на злôмъ грунтѣ положена руска осада на полудневый заходъ о 14 миль вôдъ Ріо Кляро. Ред.), бо виджу, що безъ мене нѣчо не пôчне ся. И такъ конець. Слава Богу Исусу Христу.

Притча про нерозумъ.

Стрѣлецъ сильце заставивъ,
Спôймалась пташка въ мить;
Вôнъ взявъ еѣ, щобъ заразъ
Головку ѣй скрутить.

Залебедѣла пташка:
„Ой стрѣльче, стôй, пожди!
Я пташечка маленька,
Що зъ мене тутъ ѣди?

„Пусти мене на волю,
Я дамъ тобѣ за те
Три добрй науки
На все твое жите."

Стрѣлецъ мôй здивувавъ ся.
„Чи бачь, ся дробина
Мене навчати хоче!
Ну, що тамъ зна она?"

И мовить: „Добре, пташко!
Коли зъ твоихъ наукъ
Я хочь що-то змудрѣю,
Тебе пущу я зъ рукъ."

И мовить птахъ: „Не жалуй
За тымъ, чи зле, чи гоже,
Що сталось разъ и бôльше
Вôдстати ся не може."

Стрѣлецъ подумавъ: „Правда!
За тымъ жалѣть не гоже,
Що сталось разъ и бôльше
Вôдстати ся не може."

И мовить птахъ: „Не рви ся,
Завдавши серцю скруты,
Що зробишь — розробити,
Минуле знову вернути."

Стрѣлецъ подумавъ: „Правда!
Шкода бажань и скруты:
Що зробишь — не розробишь,
Що сталось — не вернути."

Й мовить птахъ: „Нѣколи
Не вѣрь нѣ въ якй дива,
Не вѣрь нѣ въ яку вѣстку,
Що просто неможлива!"

Стрѣлецъ подумавъ: „Правда!
Чимало плещуть дива,
А розмѣркуешь — скажешь:
„Се сплѣтка неможлива!"

„Гараздъ — сказавъ вôнъ — пташко!
Не злй твои науки.
Лети-жь собѣ и стрѣльцеви
Не попадай ся въ руки."

И пурхнула пташина,
На близькôй гильцѣ сѣла,
И до стрѣльця звернувшись
Таке ему повѣла:

„Ей, тай дурный ты, стрѣльче,
Що давъ менѣ здурить ся!
А мною ты, небоже,
Мôгъ добре поживить ся!

„Бо знай, въ моѣй утробѣ —
Якъ бы ты знавъ отсе! —
Е перла такъ велика,
Якъ струсове яйце!"

Стрѣлецъ ажь зойкнувъ зъ жалю,
„А, що-жь я наробивъ,
Що такъ безъ застановы
Великій скарбъ згубивъ!"

И вôнъ пôдбѣгъ пôдъ гильку
И скочивъ що е силъ,
Щобы спôймати пташку, —
Та ба, немае крылъ!

А потôмъ мовивъ: „Пташко,
Пташиночко моя!
Вернись до мене! Буду
Тобѣ за батька я.

„У клѣтку золотую
Всаджу тебе я самъ,
И все, чого захочешь,
Тобѣ я радо дамъ!"

Пташка вôдповѣла:
„Дурный ты е, якъ бувъ!
Всѣ три мои науки
Вôдъ разу ты забувъ.

„Зробивъ ты добре дѣло:
Менѣ летѣть велѣвъ! —
И заразъ по хвилинѣ
Самъ того пожалѣвъ.

„А потôмъ забажавъ ты
Мене дôстать ще разъ
Й просьбою вернути
Назадъ минулый часъ.

„А чомъ? Бо несуразнымъ
Повѣривъ ты словамъ,
Що въ мнѣ е перла бôльша
У двое, нѣжь я самъ."

Ив. Франко.

Пустивши таку клевету, авторъ дописи скипѣвъ обуренемъ, що то, вже водить ся по нашихъ рускихъ церквахъ, що руска церковь сталась „торжищемъ бизнесовыхъ бахташкаровъ а люде своими кервавыми центами ще другихъ спомагають“. Вывѣвши таку збродню згаданыхъ священниковъ на верхъ, дописуватель плаче надъ долею руского народа тай надъ проводирами его, що то не дбають о добро народа, а вконци выводить таке заключене, що часъ вже отрясти ся зъ темноты а присоединитись ко православію, а тогдѣ настане гараздъ помѣжь рускимъ народомъ.

Коли „Свѣтъ“ зъ сею дописею появивъ ся въ Мт. Кармель (а приходить его ту ажь 3 примѣрники) сейчасъ оденъ зъ тыхъ предплатниковъ зачавъ хвалити ся передъ людьми-Словаками, якъ ихъ попа описали въ газетахъ. Люде прійшли до свого священника и просили о выясненє, а той выяснивъ имъ въ той способъ, що на руки адвоката внѣсъ запытанє до Гр. Грушки, редактора „Свѣта“, хто есть авторомъ дописи, бо въ случаю неподаня назвиска, внесе на него скаргу въ судъ. Редакція выдала автора дописи, а нимъ бувъ Михайло Гальковичъ, котрый колька разовъ змѣнявъ вѣры, а котрый чомусь не могъ знайти приклонниковъ для себе. Сей чоловѣкъ терпѣвъ манію великости и мавъ велику охоту бурити людей. Вонъ гадавъ собѣ зразу, що коли по разъ другій чи третый перейде на православіе, то мѣсцевый рускій священникъ кине въ церкви на него громомъ, а тымъ способомъ его имя буде голосне. А священникъ собѣ нѣчо — баба зъ воза, конямъ легше. Тогдѣ М. Гальковичъ хопивъ ся до клеветы — але перечисливъ ся, бо за клевету ждала его кара и вонъ коли дознавъ ся, що прійде полісменъ забрати его до „Ивавовои хаты“ за поданє неправды, давъ ногамъ знати и зникъ зъ Мт. Кармель, мовь камфора, липаючи жѣнку, дѣти и добру роботу.

Ось якими людьми послугуесь редакція „Свѣта“, щобъ лише дôйти до своеи цѣли!

Котрась зъ нашихъ рускихъ громадъ достане порядного члена — нема що казати.

ВѢСТИ ЗЪ КАНАДЫ.

Winnipeg, April 4, 1898.

Поважана Редакціо!

Я щасливо приѣхавъ до Winnipeg. Дорога менѣ досить наприкрила ся, а то длятого, що не бувъ я приготованый въ такъ далеку дорогу якъ належить ся. Я выбравъ ся въ новôмъ убраню, бо думавъ-емь собѣ, що въ Торонто буду мати часъ переодѣти ся, а менѣ часу нестало на тое, то я мусѣвъ за тую штуку двѣ ночи на тренѣ на кулаку дрѣмати. Зô мною на тренѣ ѣхало богато людей. Одни Французы ѣхали до Альберты, други до Клондайкъ, та они мудрѣйши були якъ я, бо забрали зъ собою ковдры и подушки тай поростеляли собѣ на поличкахъ и мали якъ дома. До Winnipeg приѣхавъ я въ понедѣлокъ вечеромъ о 7 год. Зôйшовъ-емь зъ трену и пôшовъ просто до еміґраційного дому. Тамъ видѣвъ я надзвычайне чудовище. Днемъ передъ мною приѣхало до вôсѣмъ сотъ рускихъ и польскихъ фамилій зъ Галичины и Буковины и всѣхъ загнали до еміґраційного дому, то якъ великій той дôмъ, то всюды ихъ було повно. На першôй пôдлозѣ въ великôй гали було наметано кожуховъ купами, а на тыхъ кожухахъ плакали на-пôвъ голи дѣти; бѣда и нужда выглядае зъ ихъ лиць. А стари Гуцулы нѣчо собѣ зъ того не роблять, тôлько кождый мае еще пару центôвъ, що ему аґенты зôставили, то купить собѣ фляшку горѣвки и тримае пôдъ засмарованымъ кожухомъ въ вовнѣ тай попивае собѣ що хвиля. П. Геникъ выганяе ихъ на фармы, то они плачуть, що не мають грошей, щобъ започати яку господарку. Ти, що мали потрохи грошей, то вôдъѣхали днесь до Асинѣбои и Альберты, а еще дуже зôстало въ еміґраційнôмъ домѣ.

Я не знаю що робити, де обернути ся. Наши люде Лабовскій и ти що зъ нимъ ѣхали, то уже поѣхали до Dauphin. Я мушу еще пару дней зачекати, а потому певно пôйду где до фармера на службу. Пôзнѣйше напишу вамъ куда буду повертати ся.

Бувайте здорови.

А. Ж.

ЩО ЧУВАТИ ВЪ СВѢТѢ?

Европа. Пôдчасъ коли очи цѣлого свѣта звернени на вôйну мѣжь Сполучеными Державами а Ишпаніею, то май б. р. въ Европѣ наче-бъ въ память 50 лѣтного ювилею славного р. 1848, зачервонѣвъ кровю.

Ось въ Ишпаніи народъ бунтуе ся, бо не мае що ѣсти, пôдчасъ коли рядъ выдае міліоны на вôйну. Въ Мадритѣ, столици Ишпаніи, есть формальна революція, такъ що до успокоеня треба було войска. Черезъ такій станъ рѣчей рядъ зъ своею реґенткою на чолѣ въ небеспеченьствѣ.

Цѣле населенє Италии переняте духомъ бунту и революціи — почавши вôдъ Альпъ, а скôнчивши въ Сициліи. Народъ вже давно допоминавъ ся хлѣба и працѣ, однакъ мало що робивъ собѣ зъ того рядъ и ти, що стоять на самôмъ вершку суспôльности и хвалять ся, що боронять честь народу. Боронять такъ, що пôдчасъ коли они грошѣ сыпять на розпусту, збытокъ та выгôдне житє, народъ гине зъ голоду. Отже народови не стало терпцю и хопивъ за оружіе.

Въ Угорщинѣ полиція покалѣчила надъ 30 робôтниковъ за се, що ти хотѣли на свою робôтницку забаву припровадити и родину, що полиціи несподобало ся.

Въ Россіи знову не такъ то „благополучно“, якъ голосять поклонники цареславія. Ось пôдчасъ коли голодъ и рôжни хоробы зачинають показувати свои зубы, рядъ московскій выдае міліоны на фльоту, щобы стати крѣпше на всходѣ и вязнити невинныхъ людей, що то хочуть темному народови подати помôчну руку. Газеты вже пишуть, що въ Россіи знову вôдкрыто заговоръ на житє царя. Много осôбъ винныхъ и невинныхъ арештовано. Мѣжь иншими арештовали-жандармы хорого на умѣ Костровина, статистика цлового департаменту, котрый мин. мѣсяця згинувъ, пôдрѣзавши собѣ черепкомъ жилы въ лôктяхъ рукъ. По смерти заявила жандармерія, що за пару день мавъ бути выпущеный, бо слѣдство не доказало ничь.

Въ Австріи радить дума державна, та не знати, чи зъ тои муки буде хлѣбъ. Краеви часописи подають вѣсть, що гр. Каз. Бадени, бувшій президентъ міністрôвъ зварювавъ, такъ его вразила ухвала парляменту, щобы станувъ передъ судъ за свои злодѣйства. Наши братя въ краю кажуть: „що носивъ вовкъ — понесли и вовка“, а побожнѣйши: „що се палець божій.“ Належить зауважати, чи те помѣшане змыслôвъ у гр. Баденього есть правдиве? Чи се припадково — не есть звычайна шляхоцка штучка, щобы опôсля надъ всѣмъ посмѣяти ся. Та-жь знаемо много примѣрôвъ, де „благородна кровь“ въ своѣй безграничнôй розпустѣ допустила ся великихъ злочиньствъ, а коли прійшло передъ судъ, они пробили ся несповна розуму и нынѣ спокойно проживають поза границями австрійскои справедливости.

НОВИНКИ.

— Вôдъ лѣкаря д-ра С. Блюмберга зъ Питсбурга одержали мы ось таке письмо:

ВПоваж. н. Редакторъ!

Памятаючи на превелике значѣнє гигіены въ домашнôмъ житю кождои родины якъ средства, охороняючого передъ многими недугами, въ особенности инфекційными и слѣдуючи за примѣромъ европейскихъ лѣкарôвъ, котри помѣщають гигіенични статѣ, особенно въ такихъ часописяхъ, котри найбôльше читае неопитный робучій людъ, для котрого гигіена помимо еи великои ваги, есть часто terra incognita (незнаный предметъ), я уважаю за хосенне взяти на себе трудъ и вôдъ часу до часу помѣщати въ многоповажанôй часописи „Свобода“ коротки гигіеничні вскасôвочки пôсля котрыхъ робучій людъ охоронить свое здоровле и заощадить тяжко запрацьовани центы, котри доводить ся ему платити докторамъ и аптикамъ. Здоровле — се великій даръ божій и тому кождый повиненъ его цѣнити и дбати про него. Гигіена, бôльше за всѣ лѣки, охороняе здоровле и длятого еи значѣнє въ тôмъ зглядѣ велике. Надѣюсь, що пôсля того короткого поясненя предмета гигіены и еи руководячои цѣли, поваж. читателѣ „Свободы“ оцѣнять мôй малый трудъ и зъ увагою читати будуть гигіечни статѣ, котри подавати буду вôдъ часу до часу до тои часописи.

Докторъ С. Блюмбергъ.

— Сими днями приѣхало до Канады 1500 осôбъ Русиновъ зъ Галичины и Буковины. Минувшого мѣсяця прійшло ихъ 1230, отже разомъ до половины мая выносить число нашихъ еміґрантовъ 2730. Тысячка зъ нихъ находить ся вже въ Альбертѣ и позабирали фармы коло Edmonton въ Rabbit Hill то знову въ околици Едны. Богато безсребренниковъ розбрыло ся за роботою по Канадѣ.

Выстава носôвъ.

Вже мали мы въ свѣтѣ розличні выставы, але такои выставы якъ була недавно въ Медіолянѣ ще нѣхто не бачивъ. „Веселѣ товаришѣ“ урядили тамъ выставу носôвъ. Въ тôй цѣли позапрошували властителѣвъ незвычайно форемныхъ и незвычайно грубыхъ носôвъ, а найзнаменитшій мавъ бути нагороджений золотою медалею. Охочихъ зголосилось, зразу 43 та опôсля 21 надумало ся и вôдступило такъ, що до конкурсу стало 22. Оденъ зъ членôвъ „веселого товариства“ выголосивъ гумористичный историчный вôдчитъ о носахъ, почôмъ заграла музыка, а трибуною стали пересувати ся „выставови оказы.“ Можна тамъ було бачити носы: довги, кôнчати, огôркувати, орлині, пôддерти, червени и кредово-бѣли. Въ кôнци по довшôй нарадѣ комісіи, надгороджено пять носôвъ золотыми и срѣбными медалями. Надгороджувано таки носы, котри надавали ихъ властителямъ геройского выгляду.

Батьки Пеннсильваніи посварили ся.

Міліонеръ John Wanamaker и секретарь Quay, посварили ся. Першій закидае сенаторови, що вôнъ на своимъ сенаторствѣ робить великій бізнесъ, а сенаторъ, щобъ хоть словомъ на ти закиды обôзвавъ ся — робить собѣ бізнесъ дальше поки буде тôлько можна.

ҐЛАДСТОНЪ УМЕРЪ.

Цѣла Англія нынѣ въ великôй жалобѣ, бо умеръ зъ найбôльшихъ еи мужôвъ бувшій президентъ міністрôвъ Ґладстонъ. Бôльше якъ половину столѣтя Ґладстонъ бувъ найвысшимъ представителемъ англійского ряду и за той часъ держава англійска прійшла до великои силы и богацтва. Умираючій числивъ 88 лѣтъ житя.

— Въ Waterbury, Conn. нашь чоловѣкъ, Гавріилъ Старанковичъ, родомъ зъ Бортного стративъ при вальцованю бляхи часть руки (пальцѣ зъ долонею). Унещасливленый не належавъ анѣ до братства анѣ до „Союза“. — Най-же се буде пересторогою для всѣхъ нашихъ людей, що нѣгде не належать! За нещастемъ чоловѣкъ не потребуе глядати. Чей вже часъ мати розумъ!

ОГОЛОШЕНЄ!

Пôдписана рада церк. въ Mayfield, Pa. устроюе дня 30-го мая с. р. въ Mountain Park (за Вилксберами) на доходъ своеи церкви забаву, маѣвку „Excursion.“ Про тое есть єй пріятно увѣдомляючи о тôмъ, запросити сердечно доокрестни братства, якъ и прочихъ родимцѣвъ и знакомыхъ, на тую весняну хорошу забаву. Рада церк., а взглядно комітетъ доложить всякои старанности, щобы красною музыкою до танцѣвъ и бандою на трубахъ, та и прочими забавами, подати своимъ гостямъ якъ найлѣпшу спосôбность, разъ въ роцѣ весело забавитись.

Зъ сердечнымъ братерскимъ поздоровленемъ.

За комітетъ:

Ѳеофанъ А. Обушкевичъ.
Андрей Костельный.
Алексій Шлапта.
Ѳеодоръ Вахна.
Антоній Нагловскій.

ВАНДРОВКА РУСИНА ЗЪ БѢДОЮ.

(Дальше).

Приѣхали у Дрогобычь.
„Отъ тутъ, Бѣдо, що намъ зробишь?
Русинъ посломъ, бурмістромъ,
Гімназіи міністромъ!“

Каже Бѣда: „Лишь помалу!
Доберу я причандалу:
Тутъ доносôвъ, тамъ винця,
Тай доѣду имъ конця!“

Зъ Дрогобыча у Бориславъ
Русинъ Бѣду саму выславъ.
„Иди, Бѣдо, не гай ся,
Здоровенька вертай ся!“

Ѣдуть жиды по дорозѣ
Двадцять штыри въ одномъ возѣ,
Ще и шпаками худыми —
Сѣла и Бѣда мѣжь ними.

Бачивъ Русинъ якъ сѣдала —
Три дни потôмъ пропадала,
Ажь четвертои ночи
Ледве ноги волочить.

Забризькана, захляпана,
Ажь по уха вталапана,
Выдъ подрапаный увесь,
А голодна якъ панъ песъ.

Сѣла мовчки, не пытае,
Саламаху уплѣтае.
Пыта Русинъ по хвили:
„Якъ же панѣ гостили?“

Каже Бѣда: „Що пытаешь?
Глянь на мене, самъ пôзнаешь!
Сербала тамъ солене,
Ажъ за много для мене.

„Здохну, сли ще туда пôду!
Тамъ, небоже, бѣда бѣду
Осѣдлала якъ коня,
Ще й бѣдою погоня!

„Якъ я тôлько тамъ вказалась
Мѣжь такй жидки попалась,
Що менѣ-бъ ще въ нихъ вчитись,
Якъ надъ людьми глумитись.

„Они гаръ-гаръ: „Яка мана?
Возьмѣмъ еѣ за гамана!“
Обѣцяли три шѣстки,
Перебили всѣ кôстки.

„Тамъ бы менѣ й смерть не-гладка,
Та здыбавъ ся Стефанъ Пятка
То вônъ менѣ Бориславъ
Весь дрôбненько описавъ.

„Тай говорить: „Нѣ, небого,
Тутъ вже твоихъ сестеръ много!
Тѣкай вôдси що духу,
Щобъ не було розруху!“

„Якъ те слово я почула,
Зъ Борыслава дременула,
Не дождавши и заплаты —
Хай имъ дѣдько кудлатый!“

А у Стрыю славнôмъ мѣстѣ
Тамъ Русинôвъ бôльшь якъ двѣстѣ
Зôбрало ся на вѣче —
Вôдси Бѣда геть втѣче.

Каже Русинъ: „Чекай Бѣдо!
На те вѣче и я пôду,
А ты собѣ лишай ся,
Иди въ Стрыю скупай ся!“

Пôшовъ Русинъ на тй зборы,
Прислухуесь — хлопъ говорить
И гуде народу ключь:
То нашь Берникъ зъ Лисятичь.

Якъ промовивъ Олесницкій,
А потому Могильницкій,
А нарештѣ Давидякъ,
То ажь Русинъ геть розмякъ.

Тай мѣркуе: „Такихъ намъ шлѣть
По два, по три въ кождый повѣть,
То-бъ зъ насъ Бѣда не кпила,
Швидко-бъ вязи скрутила!“

Въ Болеховѣ баталія,
Тамъ Кобриньска Наталія
Въ величезный будинокъ
Всѣхъ зôбрала Русинокъ.

Одна варить, друга мѣсить,
Трета хлопскй дѣти тѣшить,
Тй годують маленькихъ,
А тй мыють пеленки.

А Натальця зъ старшенькими,
Пильно держить школу зъ ними,
Учить хлопцѣвъ и дѣвчатъ,
Якъ зъ Бѣдою воювать.

Каже Русинъ: „Щасть вамъ Боже!
Отсе справдѣ дѣло гоже!
Въ перве бачу не въ жартѣ,
Що й попôвны щось вартй!“

Приѣхали въ Станѣславôвъ,
Русинъ Бѣду знову зôставивъ,
Поклонитись пôшовъ самъ
Желехôвского кôсткамъ.

По Липовôй по улици
Иде панокъ, ажь кулить ся,
Несе пачокъ зо сорокъ
Навязаныхъ до торокъ.

Иде, потомъ обливаесь,
А такъ втѣшно усмѣхаесь,
Що ажь Русинъ задививсь,
Ему чемно поклонивсь.

„Чи купецтвомъ, панцю крутишь?“
Панокъ каже: „Я звусь Лукичь.
Я не купчикъ, пôдрядчикъ,
Але „Зорѣ“ впорядчикъ.

„Чи бачь, дядьку, якъ шлигаю,
Все письменство я двигаю!
Драмы, казки, поемки,
Вѣршѣвъ три оберемки.

„Вôдъ Карпенка и Чайченка,
Пôдоленка, Школиченка,
Жука, Журка и Панька,
Ще и вôдъ Кримского Хванька.

„Вôдъ Кенира сто-двѣ байки,
Ще и вôдъ Пчôлки, Лесѣ, Чайки,
Зôрки, Дарки, Монтаря,
Дрозда, Щогля и Комаря.“

Каже Русинъ: „Що за змѣна!
Розмахалась Украина!“
Знявъ клепаню зъ головы:
„Боже васъ благослови!“

Приѣхали въ Коломыю,
Похилила Бѣда шію;
Приѣхали ажь на мôстъ,
Пôдтулила Бѣда хвôстъ.

Тай говорить: „Слухай брате,
Обѣдьмо те мѣсто кляте!
Радикалы тутъ сидять,
Они мене изъѣдять.“

Ище Бѣда не скôнчила,
Ажь тутъ радикалôвъ сила
Зъ усѣхъ бокôвъ знай летить,
Давай Бѣду молотить.

Зъ сего боку Даниловичь,
А зъ того Гарасимовичь,
А зъ третього Трильовскій
Берутъ Бѣду на гоцки.

Запаринюкъ зъ заду парить,
А Сандулякъ въ груди жарить,
А всѣ кричать у купѣ:
„Стовчѣмъ Бѣду у ступѣ!“

Тôлько Павликъ простягъ руки:
„Не рвѣть еѣ такъ на штуки!
Не мордуйте захланно,
Треба зъ нею гуманно!“

Однй кричать: „Недаруймо!“
Другй кричать! „Помѣркуймо,
Живцемъ еѣ возьмѣмъ вразъ
До музея на показъ.“

Стали они перечитись,
Якъ бы Бѣду знѣвечитись —
Бѣда-жь тому вже и рада,
Якъ балака громада.

Помаленьку вôдôтхнула,
Тай Русина въ плечѣ пхнула,
Той по коняхъ, конѣ въ чваль,
Втѣкла Бѣда — дуже жаль.

Въ Матѣевцяхъ ще хлипала,
У Снятинѣ вже нипала,
А якъ стала въ Черновцяхъ,
То минувъ ся еи страхъ.

Русинъ шука кладовища,
Почтити грôбъ Федьковича,
Бѣдажь спѣшить у той дворъ!
Де Русинôвъ видно збôръ,

Тамъ стовпъ стоить чорножовтый,
При нѣмъ рускихъ людей ровты
Православнй и папѣсты,
Прости, вченй и юристы.

Самй бють ся якъ вороны,
Передъ стовпомъ бють поклоны,
А хто о стовпъ чоломъ гримъ!
Копне того, що за нимъ.

Кричать, плачуть, а товплять ся...
Стала Бѣда ихъ пытать ся:
„Чого вы такъ товпитесь?
Чи до стовпа молитесь?“

Ѣй говорять: „Ой свѣтику,
Мы робимо політику,
Покôрненько якъ той трусь
Спасаемо бѣдну Русь.“

Каже Бѣда: „Ось народнй
Спасителѣ новомоднй!
Товчѣть, товчѣть лобами,
Най утѣшусь ще вами!“

Довго она тамъ дивилась,
Якъ Русь чоломъ о стовпъ билась, —
Ажь спотѣла, зомлѣла,
Далѣ ѣхать велѣла.

(Конець буде)

Учѣте ся, браты мои!
Думайте читайте,
И чужому научайтесь,
И свого не цурайтесь!
Т. Шевченко.

Всюды нѣвечить ся правда,
Всюды панує брехня,
Въ вашихъ лишь серцяхъ, о братя,
Най не повстане вона!
Ив. Франко.